

Warszawa, 14 lutego 2011 r.

Nowa „moneta-obraz”- -malarstwo Zofii Stryjeńskiej feeria barw i zmysłowa żywiołowość

Srebrna moneta o nietypowym prostokątnym kształcie ze stylizowanym fragmentem obrazu Zofii Stryjeńskiej z cyklu „Pory roku” na awersie i wizerunkiem artystki wraz z kolorową paletą na rewersie. We wtorek 15 lutego Narodowy Bank Polski wprowadza do obiegu dziewiątą monetę z cieszącą się dużym zainteresowaniem i niezwykle pięknej serii „Polscy malarze XIX/XX wieku”.

Moneta srebrna o nominale 20 złotych została wybita stemplem lustrzanym, w kształcie prostokąta (dzięki czemu przypomina obraz) w nakładzie 50 tysięcy sztuk. Rewers monety przedstawia popiersie artystki oraz paletę malarską i trzy pędzle. Farby na palecie są wykonane w technice tampondruku, w czterech kolorach: czerwonym, żółtym, zielonym i niebieskim. Na awersie widzimy stylizowany fragment panneau Zofii Stryjeńskiej z cyklu „Pory roku” (Listopad-grudzień, Korowód z niedźwiedziem).

Seria „Polscy malarze XIX/XX wieku” ukazuje się od 2002 roku. Do tej pory znalazły się w niej monety poświęcone Janowi Matejce, Jackowi Malczewskiemu, Stanisławowi Wyspiańskiemu, Tadeuszowi Makowskiemu, Aleksandrowi Gierymskiemu, Leonowi Wyczółkowskiemu, Władysławowi Strzemińskiemu i Arturowi Grottgerowi. Rewers monet z tej serii przedstawia portret malarza, awers – fragment jednego z jego najbardziej uznanych obrazów. Wyróżnikiem i stałym elementem tej serii jest prostokątny kształt monet srebrnych i paleta z kolorowym tampondrukiem na rewersie.

Srebrną monetę można już licytować w systemie Kolekcjoner. Po ustaleniu ceny emisyjnej będzie dostępna na sklepie internetowym „Kolekcjoner”, a także w kasach Oddziałów Okręgowych NBP.

NBP emituje tego samego dnia także monetę dwuzłotową poświęconą artystce, wybitą w nakładzie jednego miliona sztuk stemplem zwykłym w stopie *Nordic Gold*. Na rewersie monety przedstawiono popiersie Zofii Stryjeńskiej na tle motywu zaczerpniętego z jednej z prac artystki (planszy z teki "Magie Slave"). Monetę dwuzłotową będzie można zamienić w kasach Oddziałów Okręgowych NBP po cenie nominalnej. Monety zaprojektowały: Urszula Walerzak i Ewa Tyc-Karpińska (rewers dwuzłotówki).

Więcej informacji o aukcjach, w tym wizerunki i opis monet, znajdują się na stronie serwisu internetowego www.kolekcjoner.nbp.pl (w zakładce Aukcje) oraz na stronie ww.NBP.pl (w zakładce Banknoty i monety).

Wszystkie monety emitowane przez NBP – także kolekcjonerskie i okolicznościowe „Nordic Gold” są prawnym środkiem płatniczym w Polsce. Odmowa ich przyjęcia może być potraktowana jako naruszenie art. 135 kodeksu wykroczeń i jest zagrożona karą grzywny.

Zofia Stryjeńska (1891-1976)

„Księżniczka polskiego malarstwa, czarodziejka, boginka słowiańska — tak nazywali recenzenci Zofię z Lubańskich Stryjeńską, wybitnie utalentowaną i popularną artystkę lat międzywojennych. Współtworzyła przemiany estetyczne tego okresu i wywarła wówczas większy wpływ niż np. Witkacy.

Była znakiem firmowym II Rzeczypospolitej - tak jak przed I wojną światową krakowskie mieszczaństwo musiało mieć na ścianach dzieła Jacka Malczewskiego, tak mieszczaństwo warszawskie lat 20. i 30., nadające ton odrodzonej Polsce, musiało mieć Zofię Stryjeńską.

Jej obrazy, m.in. z cyklu „Bogowie słowiańscy” i „Tańce polskie”, wprowadziły powiew świeżości do polskiej sztuki, dzięki swemu optymizmowi, witalności i szczególnej kolorystyce. Artystka malowała sceny obrzędów, legend i zwyczajów polskich, kompozycje religijne i postacie historyczne, czerpiąc obficie z ludowego folkloru i ulegając fascynacji prasłowiańszczyzną.

W swej twórczości operowała intensywnymi barwami, które były często bardzo ostre i kontrastowo zestawiono — jak w sztuce ludowej. Uprawiała też malarstwo ścienne, scenografię, litografię, ilustratorstwo, projektowała tkaniny, plakaty, a nawet zabawki. Wykonała polichromie kilku kamieniczek na warszawskim Starym Mieście. Jej charakterystyczny styl znalazł liczne naśladownictwa, które niestety spowodowały spłylenie i zbanalizowanie pierwowzoru.

Największym sukcesem artystycznym Zofii Stryjeńskiej była Międzynarodowa Wystawa Sztuki Dekoracyjnej w Paryżu w 1925 roku, gdzie otrzymała cztery Grand Prix: za malarstwo ścienne, plakat, tkaninę i ilustrację książkową. Została również uhonorowana francuskim orderem Legii Honorowej. W Polsce powojennej eksploatowano dorobek Zofii Stryjeńskiej, wydając na pocztówkach reprodukcje jej obrazów i nie płacąc artystce honorariów.

Zmarła i została pochowana w Genewie.

CIEKAWOSTKI:

- W przebraniu chłopca, jako Tadeusz Grzymała Lubański, w 1911 r. rozpoczęła studia malarskie w Akademii Sztuk Pięknych w Monachium – był to okres, gdy do akademii nie przyjmowano kobiet. Po roku pobierania nauk została rozpoznana przez kolegów – opuściła Monachium i wróciła do Krakowa, gdzie podjęła intensywną twórczość malarską i literacką.
- Po rozwodzie z Karolem Stryjeńskim – pod koniec lat 30. – związała się ze znanym już wówczas podróżnikiem i pisarzem Arkadym Fiedlerem.
- Połowa lat 30. były okresem, w którym zapomniano o artystce. W 1938 – na zlecenie MSZ – wykonała kilim dla cesarza Japonii Hirohito. Dekorowała również wnętrza polskich statków pasażerskich: "Batorego" i "Piłsudskiego".
- Okupację artystka spędziła w Krakowie. W 1945 opuściła Polskę i wyjechała do Szwajcarii. Zmarła w zapomnieniu w Genewie, jej grób znajduje się na tamtejszym cmentarzu Chenebourg.